

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4111/2021
10.02.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Трајан Романовић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Зрењанину, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 944/21 од 23.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 10.02.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 944/21 од 23.03.2021. године у укидајућем делу става првог, другом, трећем, четвртном и петом ставу изреке и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П 1160/19 од 10.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности тог суда. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезана тужена да дозволи и трпи да се изврши геодетска препарцелација (деоба) парцеле .. КО ... тако што ће се оформити нова парцела број .. - њива на брегу „ВВ“ у површини од 1.21,56 ха, у свему према скици предлога деобе Агенције „Геометар“ из Алибунара број ../. од 02.04.2019. године и да дозволи и трпи да се ова промена (деоба) спроведе у листу непокретности број .. КО Ставом трећим изреке, утврђено је да су тужиоци власници новоформиране парцеле број .. - њива на брегу „ВВ“ у површини од 1.21,56 ха уписане у листу непокретности број .. КО ..., по правном основу одржаја, што је тужена дужна признати и трпети да се тужиоци са овим правом у регистру непокретности упишу по правноснажности пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцима трошкове парничног поступка у износу од 129.600,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 944/21 од 23.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђено решење садржано у делу става првог изреке пресуде Основног суда у Панчеву П 1160/19 од 10.11.2020. године којим је одбијен приговор ненадлежности суда у односу на захтев из става трећег изреке (којим је одлучено о утврђењу права својине по основу одржаја), док је исто решење којим је одбијен приговор стварне ненадлежности суда у преосталом делу става првог изреке укинута у односу на захтев из става другог изреке (којим је одлучено о препарцелацији и формирању нове парцеле). Ставом другим изреке,

укинута је пресуда Основног суда у Панчеву П 1160/19 од 10.11.2020. године у ставу другом изреке и тужба у том делу одбачена. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву П 1160/19 од 10.11.2020. године и одбијен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да су власници новоформиране парцеле број .. - њива на брегу „ВВ“ у површини од 1.21,56 ха, уписане у листу непокретности број .. КО ..., по основу одржаја, што је тужена дужна признати и трпети да се тужиоци са овим правом у регистар непокретности упишу по правноснажности пресуде. Ставом четвртим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка саржано у ставу четвртом изреке пресуде Основног суда у Панчеву П 1160/19 од 10.11.2020. године, тако што је одбијен захтев тужилаца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом петим изреке, обавезани су тужиоци да на име трошкова другостепеног поступка исплате туженој износ од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 402. став 2. тачке 2. и 3. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

Одлуком другостепеног суда да одбаци тужбу у погледу захтева којим су тужиоци тражили да се обавезе тужена да дозволи и трпи геодетску препарцелацију (деобу) парцеле .. КО ... тако што ће се оформити нова парцела .. у површини од 1.21,56 ха у свему према скици предлога деобе геодетске агенције од 02.04.2019. године и да дозволи и трпи да се ова промена спроведе у листу непокретности .. КО ... учињена је битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

По становишту другостепеног суда, заснованом на одредбама Закона о државном премеру и катастру („Службени гласник Републике Србије“ број 72/09 ... 41/18) цитираним у образложењу другостепене пресуде, о деоби и формирању катастарских парцела (препарцелацији) одлучује се у управном поступку пред Републичким геодетским заводом у првом степену, односно надлежним министарством у другом степену, а судска заштита се остварује у управном спору. Све то искључује надлежност редовног суда да одлучује о захтеву којим су тужиоци тражили формирање нове парцеле - препарцелацију постојеће парцеле .. КО

Изложено становиште другостепеног суда није правилно.

У надлежности органа управе, сагласно члану 113. Закона о државном премеру и катастру је одржавање катастра непокретности, прикупљање, утврђивање и провођење насталих промена на непокретностима и стварним правима на њима које су од утицаја на податке катастра непокретности, настале после његовог потврђивања у складу са одредбама тог закона. Према члану 114. став 1. тачка 1. наведеног закона, промене у поступку одржавања катастра непокретности су промене на непокретностима и стварним правима на њима настале деобом, спајањем парцела, променом граница парцела или реализацијом пројекта парцелације. Прикупљање података о насталим променама на непокретностима и извођење радова на терену из члана 114. тачке 1-5 тог закона, као и обнављање граница парцеле и идентификацију

парцеле обавља геодетска организација, како је то предвиђено чланом 115. став 1. истог закона.

По оцени ревизијског суда, то није предмет тужбеног захтева у овом спору у односу на који је другостепени суд укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу. Тај тужбени захтев је имовинско-правне природе, јер је због непостојања сагласности тужене да се изврши деоба парцеле .. КО ... и изврши промена стварних права на непокретности, нужно постојање пресуде као основа за даље поступање органа управе. О имовинско-правном захтеву одлучује суд у парничном поступку, сагласно члану 1. ЗПП.

Захтев којим је тражено утврђење права својине тужилаца на делу парцеле .. КО ... и захтев којим је тражено да тужена трпи деобу те парцеле и формирање нове парцеле .. у истој катастарској општини, у сусвојини тужилаца, по својој садржини и правном дејству, односно циљу на који су усмерени представљају јединствену целину. Због тога се о тако постављеним захтевима мора истовремено одлучити једном пресудом.

Следствено изложеном, правноснажна пресуда којом је у целини био усвојен тужбени захтев (за утврђење својинског удела тужилаца и трпљење тужене) била би правни основ и исправа подобна за спровођење управног поступка парцелације и укњижбе права својине тужилаца на новоформираној парцели - делу земљишта у њиховој државини.

Зато поступање другостепеног суда који је укинуо првостепену пресуду у делу којим је одлучено о захтеву да се тужена обавезе на трпљење деобе парцеле, без доношења одлуке по том захтеву у меритуму, представља одбијање суда да одлучује о тужбеном захтеву за који је надлежан и супротна је члану 2. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, побијана пресуда је морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење, а укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног успеха у спору.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка и донети закониту одлуку, имајући притом у виду и садржину члана 115. став 1. Закона о државном премеру и катастру којим је прописано да извођење радова на терену из члана 114. став 1. тачка 1. (деобу, спајање парцеле, промену граница парцела, реализацију пројекта парцелације) обавља геодетска организација која, сагласно члану 118. став 1. тог закона, сачињава елаборат геодетских радова и записник о извршеном увиђају.

Са свега наведеног, на основу члана 415. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић